

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ (historical research) โดยศึกษาชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เริ่มด้วย การศึกษาชีวประวัติและปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อบุคลิกภาพแนวความคิดในการพัฒนา ฝ่ายบริการพยาบาล และการดำเนินการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา ทั้งนี้โดยศึกษาหลักฐานต่างๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการสัมภาษณ์กรณีศึกษาและ บุคคลที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและประเมินคุณค่า วิเคราะห์หรือแยกแยะข้อมูลที่ผ่านมา การตรวจสอบแล้วเห็นว่าเชื่อถือออกเป็นหมวดหมู่ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเหล่านั้น เพื่อ อธิบายชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา แล้วนำเสนอในรูปของการพรรณนาวิเคราะห์ (analytical description)

กรณีศึกษา

ในการศึกษาชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาล ของรอง-
ศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา
2. บุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา

ซึ่งได้แก่ ผู้บังคับบัญชาที่เป็นแพทย์ จำนวน 6 คน ผู้ได้บังคับบัญชาที่เป็นพยาบาล จำนวน 24 คน ผู้ช่วยพยาบาล 4 คน ผู้ร่วมงานที่เป็นแพทย์ จำนวน 3 คน พยาบาล จำนวน 5 คน และญาติ ของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 43 คน

แหล่งข้อมูล

ศึกษาชีวประวัติแนวความคิดและการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา ได้จาก

1. ข้อมูลปฐมภูมิ(primary resources) ได้แก่ บันทึกส่วนตัว ภาพถ่าย เอกสารของทางราชการ เช่น คำสั่ง กฎระเบียบและประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary sources) ได้แก่ หนังสืออนุสรณ์ ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา บทความในวารสารที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา นอกจากนี้ยังใช้หนังสืองานวิจัย และบทความทางวิชาการ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริบททางสังคมของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษาด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวผู้วิจัย
2. เครื่องอัดเสียง และม้วนเทปอัดเสียง ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์
3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง และเป็นคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เกี่ยวกับชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว บุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต และบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทย ที่มีผลต่อการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา ส่วนที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาล การดำเนินการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลและผลงานการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับสถานภาพ ตำแหน่งที่เคยปฏิบัติงานร่วมกับรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา ตลอดจนความคิดเห็นและความรู้สึกที่มี

คํารองศาสตราจารย์ปรมัตถ์ สวัสดิรักษา ส่วนที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับการทำงาน และการพัฒนา
ฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปรมัตถ์ สวัสดิรักษา

4. หนังสือและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับรองศาสตราจารย์ปรมัตถ์ สวัสดิรักษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคํานอเอกสาร ได้แก่ กองกลางและกองการเจ้าหน้าที่
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ งานบริหารและธุรการ งานบริการพยาบาล หอผู้ป่วยโรง-
พยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หน่วยการเจ้าหน้าที่ คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัย
มหิดล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงรอง
ศาสตราจารย์ปรมัตถ์ สวัสดิรักษา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตทำการศึกษาชีวประวัติ และ
ทำการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับอนุญาตจากรองศาสตราจารย์ปรมัตถ์ สวัสดิรักษา ผู้วิจัยทำหนังสือผ่าน
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงบุคคลใกล้ชิดของรองศาสตราจารย์ปรมัตถ์
สวัสดิรักษา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยและขออนุญาตทำการสัมภาษณ์
3. ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงคณบดี
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวม
ข้อมูลทั้งงานบริหารและธุรการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ งานบริการพยาบาล
และหอผู้ป่วยโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
4. ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงหน่วย
การเจ้าหน้าที่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาต
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคํานอเอกสาร
5. ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึง
ผู้อำนวยการกองกลาง และผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคํานอเอกสาร

6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

6.1 ผู้วิจัยเข้าพบรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา หลังจากนั้นแนะนำตัวอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

6.2 เมื่อรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เต็มใจให้ความร่วมมือผู้วิจัยแจ้งให้ทราบว่า จะติดตามไปสัมภาษณ์ที่บ้านเป็นระยะ โดยการสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง จนกว่าจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ โดยจะนัดหมายวันเวลาตามความสะดวกของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เพื่อสร้างสัมพันธภาพ และความไว้วางใจกับท่านพร้อมกันนั้นก็ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แนวลึกได้สัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง

6.3 ผู้วิจัยเข้าพบบุคคลใกล้ชิดของ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เพื่อแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

6.4 เมื่อบุคคลใกล้ชิดของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เต็มใจให้ความร่วมมือ ผู้วิจัยแจ้งให้ทราบว่าขอทำการสัมภาษณ์เป็นระยะ อย่างน้อย 1-2 ครั้ง จนกว่าจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ โดยจะนัดหมายวันเวลาตามความสะดวกของบุคคลใกล้ชิดเพื่อสร้างสัมพันธภาพและความไว้วางใจกับบุคคลใกล้ชิดที่เป็นผู้ให้ข้อมูล พร้อมกันนั้นก็ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แนวลึก

6.5 ผู้วิจัยคัดลอกข้อมูลเกี่ยวกับ ชีวิตประวัติ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา จากเอกสาร บันทึกต่างๆ คำสั่ง กฎ ระเบียบ หนังสือราชการ ประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ รายงานการประชุม บทความ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์

วิธีการเก็บรวบรวม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย ซึ่งใช้แนวพินิจทางประวัติศาสตร์นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การสร้างสัมพันธภาพและความไว้วางใจ

ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา และบุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้อง โดยการแนะนำตัวเองชัดเจนว่า เป็นนักศึกษาพยาบาลมาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะมาขอความร่วมมือในการทำวิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย พยายามหาโอกาสทำความคุ้นเคยกับ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา และบุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องจนเริ่มมีการยอมรับและมีสัมพันธภาพที่ดี ต่อจากนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แนวลึก ผู้วิจัยมีแนวคำถามตามแบบสัมภาษณ์ โดยระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาล ระหว่างเริ่มคำถามแรก ๆ ในการสัมภาษณ์เป็นคำถามทั่วไป ซึ่งทำให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกผ่อนคลายในการสนทนา ต่อจากนั้นจึงเริ่มสัมภาษณ์ โดยโยนเข้าหาประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยให้ผู้สัมภาษณ์ได้เล่าอย่างเสรี จากนั้นจึงถามคำถามในส่วนที่ยังขาดอยู่ เช่น สภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจที่มีผลต่อการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรพศสตราจารย์ปราณีต สวัสดิรักษา ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นฝ่ายตั้งคำถามในลักษณะเป็นการนำ ซึ่งจะทำได้ข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์

การสัมภาษณ์ รพศสตราจารย์ปราณีต สวัสดิรักษา และบุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานนั้น ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิดหลาย ๆ คนแล้วนำคำสัมภาษณ์เหล่านั้นมาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ได้ความจริงที่สุด ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้เป็นการเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ จากความทรงจำของบุคคลผู้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือรู้เหตุการณ์ โดยมีเป้าหมายที่จะเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อมูลประวัติศาสตร์ในรูปอื่นที่มีอยู่แล้ว และเพื่อให้ได้ข้อมูลมาไว้ตรวจสอบข้อมูลที่มีในรูปอื่น ข้อมูลที่ได้จากความทรงจำของบุคคล แม้จะถือว่าเป็นหลักฐานขั้นต้น แต่มีไว้ว่าจะถูกต้องเสมอไป ข้อมูลนั้นอาจจะถูกเพิ่มเติมสลับ เนื่องจากผู้เล่าปรารถนาให้เหตุการณ์ที่ผู้เล่าเห็นหรือมีส่วนร่วมเป็นไปเช่นนั้น

3. การบันทึกการสัมภาษณ์

การรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การจดบันทึกการสัมภาษณ์ โดยใช้แถบบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยขออนุญาต รพศสตราจารย์ปราณีต สวัสดิรักษา และบุคคลใกล้ชิดใช้แถบบันทึกเสียง ในขณะที่สัมภาษณ์ และขอทำการจดบันทึกการสัมภาษณ์ร่วมด้วย รพศสตราจารย์ปราณีต สวัสดิรักษา และบุคคลใกล้ชิดได้แสดงความเต็มใจให้ใช้เทปบันทึกคำตอบของตน แต่มีบุคคลใกล้ชิดบางท่านไม่อนุญาตให้อัดแถบบันทึกเสียงในบางหัวข้อ อาจเป็นไปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลไม่แน่ใจว่าคำตอบที่ให้ไปจะมีผลกระทบต่อตนเองหรือไม่ แม้ผู้วิจัยจะได้กล่าวย้ำแล้วว่าไม่มีผลใด ๆ กับผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น หลังจากผู้วิจัยกลับจากการสัมภาษณ์แต่ละรายทุกครั้ง ผู้วิจัยจะทำการถอดแถบบันทึกเสียงภายหลังจากการสัมภาษณ์ซึ่งต้องใช้เวลานานมาก จากนั้นนำสิ่งที่บันทึกได้มาตีความโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยต่อไป

4. การปิดการสัมภาษณ์

การปิดการสัมภาษณ์ จะกระทำเมื่อได้คำตอบครบถ้วนหมดแล้วจากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยแสดงความขอบคุณ รพศสตราจารย์ปราณีต สวัสดิรักษา และบุคคลใกล้ชิดที่ได้ให้เวลาในการสัมภาษณ์ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์

5. จริยธรรมในการทำวิจัย

ในการทำวิจัย ผู้วิจัยต้องมีจริยธรรมในการทำวิจัยทุกขั้นตอน โดยต้องให้รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา และบุคคลใกล้ชิดที่มีความเต็มใจและร่วมมือในการทำวิจัย ถ้าหากไม่เต็มใจก็สามารถเลิกการสัมภาษณ์หรือการให้ข้อมูลในทุกขั้นตอนได้ โดยไม่เกิดผลเสียหายนต์ต่อผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้ในการไปสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะไม่รบกวนเวลาในการปฏิบัติงานหรือกิจวัตรประจำวันของผู้ให้ข้อมูล และที่สำคัญผู้วิจัยจะต้องรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยไม่เปิดเผยชื่อและข้อมูลที่เป็นความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ และในการรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกตลอดจนการเผยแพร่รายงานวิจัยต้องได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์ทุกครั้ง.

ความเที่ยงตรงของข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา และบุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา นำมาตรวจสอบและประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานซึ่งเรียกว่าการวิพากษ์หลักฐานเป็นการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานข้อมูล โดยทำได้ 2 ลักษณะ คือ การวิพากษ์วิจารณ์ภายนอก เป็นการตรวจสอบลักษณะโดยทั่วไป ไปของหลักฐาน มีได้มุ่งที่เนื้อความภายใน ส่วนการวิพากษ์วิจารณ์ภายในเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากหลักฐาน หรือการประเมินคุณค่าของหลักฐาน การวิพากษ์หลักฐานจะต้องพิจารณา ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลเป็นใคร อยู่ในฐานะที่จะทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับรองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา อย่างไร มีทัศนคติอย่างไรต่อเหตุการณ์นั้นๆ เป็นผู้รายงานเหตุการณ์อย่างระมัดระวัง จึงต้องศึกษาข้อมูลในหลักฐานนั้นๆ เพื่อความเข้าใจอันถ่องแท้ จะต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของหลักฐานมีอะไรบ้าง หลักฐานที่เป็นเอกสารนั้นมีความถูกต้องน่าเชื่อถือเพียงใด มีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงหรือไม่อย่างไร หลักฐานที่ได้มามีเหตุผลสอดคล้องกันโดยตลอดหรือไม่ หลักฐานที่ได้มาให้ข้อมูลลงรอยกันหรือขัดแย้งกันหรือไม่ เพราะเหตุใด ผู้สร้างหลักฐานมีความเชี่ยวชาญหรือรู้เห็นในเรื่องที่เขียน หรือเรียบเรียงจริงหรือไม่เพียงใด ข้อความที่เขียนนั้นมีอคติเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่ ภาษาหรือสำนวนที่ใช้ หรือเรื่องราวที่รายงานนั้นอ้างอิงมาจากบุคคลอื่นๆ หรือเป็นคำพูดของผู้เขียนเอง หลักฐานนั้นพอเพียงทั้งด้านคุณภาพและปริมาณที่นำมาใช้ในการวิจัยหรือไม่ ลักษณะของหลักฐานหรือจารีตในการเขียนเป็นอย่างไร เช่น เป็นคำประกาศเกียรติคุณ เป็นบันทึกความจำเพื่อการปฏิบัติงาน เป็นเอกสารลับของทางราชการ ซึ่งล้วนมีผลต่อความน่าเชื่อถือหรือความเที่ยงตรงของหลักฐานจนได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้มากพอแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลนั้นอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะได้แปลความหมายข้อมูลได้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งต้องกระทำโดยเที่ยงตรง ไม่ลำเอียง ไม่นำความเห็นส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้องในการแปลความหมาย และควรพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆ ภายในขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ โดยศึกษาสภาพแวดล้อม สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในอดีตประกอบด้วย หลังจากแปลความหมายของข้อมูลแล้วก็จะทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งหมายถึง การแยกแยะข้อมูลหรือข้อเท็จจริงออกเป็นหมวดหมู่ แล้วสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและข้อเท็จจริงเหล่านั้นเป็นการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่ออธิบาย ชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปาริชาติ สวัสดิ์รักษา และผลงานการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลที่เกิดขึ้น

การเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมด้วยวิธีการต่างๆ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่ออธิบายชีวประวัติ แนวความคิด และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ปาริชาติ สวัสดิ์รักษา แล้วนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (analytical description) ทั้งนี้โดยจำแนกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ชีวประวัติ โดยศึกษาภูมิหลังและปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่มีผลต่อบุคลิกภาพ และแนวความคิดของรองศาสตราจารย์ปาริชาติ สวัสดิ์รักษา
2. แนวความคิดในการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาล และการพัฒนาฝ่ายบริการพยาบาล ในด้านโครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ และวัสดุครุภัณฑ์